

Alle leesstrategieën

Wat ga je leren?

Je kunt straks:

- de tekst bekijken voordat je gaat lezen (stap 1 t/m 3)
- bedenken wat je moet doen als je het niet meer snapt (stap 4)
- vragen over de tekst beantwoorden tijdens het lezen (stap 5)
- van de tekst een plaatje maken in je hoofd (stap 6)
- de tekst samenvatten (stap 7)

Wat ga je doen?

Een paar dagen geleden las je over bedreigde dieren in Nederland. Deze les heeft daarmee te maken. Bekijk eerst de teksten. Maak stap 1 t/m 3. Lees dan de teksten helemaal en maak stap 4 t/m 7.

Weet je het nog?

Lezen doe je in zeven stappen. De vorige les heb je meer geleerd over stap 4: Herstellen.

Tip! Vind je herstellen moeilijk? Bekijk het filmpje dan nog eens op de computer.

Maak de vragen

VOOR HET LEZEN

STAP 1 Leesdoel bepalen

- 1** Bekijk de teksten op bladzijde 2 en 3.
- a** Stel, je wilt planten in de natuur leren herkennen. Welke tekst kun je dan het **best** lezen? Kruis aan.

☐ tekst 1
☐ tekst 2
☐ beide teksten
☒ geen van beide teksten
- b** Bekijk **tekst 1**. Wat voor tekstsoort is dit? Vul in.
Tekst 1 is een informatieve tekst.
- c** Bekijk **tekst 2**. Wat is dit voor tekst? Markeer de goede antwoorden.
Tekst 2 is een *advertentie* / *gedicht* / *ingezonden brief* / *recept*.
Het is dus een *fictietekst* / *instructieve tekst* / *meningtekst* / *reclame*tekst.

STAP 2 Voorspellen

- 2** Lees **tekst 1** globaal.
- a** Voorspel waar de tekst over gaat. Vul in.
De tekst gaat over de Nederlandse natuur.
- b** Lees van elke alinea de eerste en de laatste zin. Voorspel de inhoud van de alinea's 2 t/m 4. Vul in.
Deze alinea's gaan over drie soorten natuurgebieden.
Met de bossen en met zoet water gaat het beter, maar nog niet goed genoeg. Met de open natuurgebieden gaat het slecht.

STAP 3 Kennis ophalen

- 3a** Wat weet jij al over het onderwerp van **tekst 1**? Maak een woordweb. Schrijf het onderwerp in het midden. Je mag extra lijnen tekenen.

- b** Wat zul je in deze tekst **vooral** tegenkomen: feiten, meningen of argumenten? Kruis het goede antwoord aan.

☒ feiten ☐ meningen ☐ argumenten

1 Hoe gaat het met de Nederlandse natuur?

In het nieuws gaat het nogal eens over de Nederlandse natuur. En dan vooral over alles wat die natuur bedreigt. Maar hoe staat de natuur in Nederland er nou eigenlijk echt voor? In het kort: op sommige plekken gaat het beter, maar op andere plekken is de situatie slecht.

Meer afwisseling

De Nederlandse bossen zijn aardig opgeknapt. Veel bossen waren eerst nogal eentonig. Dat komt doordat ze vroeger zijn aangeplant voor het hout. Zulke 'productiebossen' bestaan uit bomen van dezelfde soort en leeftijd. Saai! Ook voor de dieren die er leven. Hoe eentoniger de bossen, hoe minder diersoorten. Later maakten natuurbeheerders de bossen afwisselender. En met succes: er zijn nu meer spechten, dassen en boomkruipers te vinden. Met de eekhoorn gaat het helaas juist minder goed.

Schoner

Ook de kwaliteit van zoet water, zoals rivieren en meren, gaat vooruit. Het water is schoner dan vroeger en rivieren krijgen meer ruimte. Daardoor voelen bijvoorbeeld bevers zich hier weer prima op hun plek. Toch valt er nog wel wat te verbeteren. Op veel plekken zitten er te veel voedingsstoffen in het water. Daardoor kan er met warm weer blauwalg in het water voorkomen. En de rivier de Rijn is de afgelopen jaren viezer geworden in plaats van schoner.

Eentoniger

Met de open natuurgebieden is het slecht gesteld. Deze gebieden, zoals de hei en de duinen, zijn van nature arm aan voedsel. Dat klinkt niet best, maar het is juist goed. Want daardoor groeien er zeldzame planten die op andere plekken geen kans krijgen. Maar die planten worden nu bedreigd: door stikstof. Stikstof werkt als kunstmest. Gras groeit er geweldig goed door en verdringt zo andere planten: die krijgen steeds minder ruimte. Daardoor voelen allerlei dieren, zoals veel vlinders, zich er niet meer thuis. Bijzondere soorten verdwijnen, de natuur wordt eentoniger.

vraag 9b

vraag 4a

vraag 6b

1

2 Pesto van zevenblad

5

Zevenblad komt veel voor in de Nederlandse natuur. Als onkruid in de tuin is deze plant niet geliefd, want hij verdringt andere planten. Maar wat wel leuk is: van zevenblad uit de tuin kun je pesto maken!

vraag 5b

10

Wat 1

50 g zevenblad

2 tenen knoflook

beetje peper en zout

50 g gehakte walnoten

4 eetlepels geraspte Parmezaanse kaas

150 ml olijfolie

15

Hoe maak je het?

Was het zevenblad en scheur het in stukjes. Snijd de knoflook klein. Doe alle ingrediënten in een kom en maak ze fijn met de staafmixer.

Maak de andere vragen

TIJDENS HET LEZEN

STAP 4 Herstellen

Weet je het nog? Herstellen

Soms snap je een deel van de tekst niet, bijvoorbeeld een zin. Kijk dan eens naar de verwijswoorden. Als je ziet wat bij elkaar hoort en over wie het gaat, snap je de tekst beter.

Verwijswoorden zijn bijvoorbeeld: *ik, je, zijn, haar, mijn, jullie, jou, die, dat, wat, het*. Schrijf in plaats van het verwijswoord het echte woord of de woordgroep op. Werkt dat niet? Stel dan een WH-vraag.

4 Lees **tekst 1** helemaal.

a Lees: *Dat ... hout*. (r. 10 en 11)

Welke twee verwijswoorden zie je in deze zin? Markeer ze in de tekst.

b Welke WH-vraag kun je stellen over deze zin? Vul in.

Wat komt doordat ze vroeger zijn aangeplant voor het hout?

c Zoek het antwoord op je WH-vraag in de tekst.

Waar verwijst het **eerste** verwijswoord in de zin dus naar? Kruis aan.

- ☐ De Nederlandse bossen zijn aardig opgeknapt.
- ☐ Later maakten natuurbeheerders de bossen afwisselender.
- ☐ Met de eekhoorn gaat het helaas juist minder goed.
- ☒ Veel bossen waren eerst nogal eentonig.

5 Lees **tekst 2** helemaal.

a Welke twee verwijswoorden zie je in regel 5? Vul in.

wat en je

b Waar verwijst het **eerste** verwijswoord naar? Markeer het in de tekst.

STAP 5 Vragen stellen**6a** Lees in **tekst 1**: *Deze ... goed.* (r. 27 t/m 29)Welke WH-vraag met *Waarom* kun je over deze zinnen stellen? Schrijf op.Waarom is het juist goed dat deze gebieden arm aan voedsel zijn?**b** Wat is het antwoord op je *Waarom*-vraag bij 6a? Markeer het in de tekst.**7** Kijk nog eens naar **tekst 2**. Wat past het **best** op plaats 1? Kruis aan.

- ☐ haal je uit de tuin?
- ☒ heb je nodig?
- ☐ moet je kopen?
- ☐ moet je maken?

STAP 6 Visualiseren**8** Lees in **tekst 1** de alinea *Meer afwisseling* nog een keer.**a** Welke signaalwoorden van tijd zie je in deze alinea? Schrijf er vier op.eerst, vroeger, later, nu**b** Wat geven deze signaalwoorden van tijd aan? Vul in.Deze signaalwoorden geven aan hoe de bossen veranderd zijnvan eentonig naar afwisselend.**NA HET LEZEN****STAP 7 Samenvatten****9a** Je weet al welke tekstsoort **tekst 1** is. Wat is het schrijversdoel? Vul in.De schrijver wil mij iets leren.**b** Ga nu op zoek naar de hoofdgedachte. Markeer hem in de tekst.
Tip: hij staat in de eerste, vetgedrukte alinea.**Kijk terug****10** Kijk nog eens naar je antwoorden op vraag 1 en 2. Had je goed voorspeld? Verbeter je antwoorden zo nodig. Kijk ook naar vraag 3a. Schrijf nieuwe woorden in een andere kleur in het woordweb.**11** Kijk nog eens naar vraag 3b. Klopte je antwoord? Verbeter het zo nodig.**Tijd over?****12** Op de eerste foto bij tekst 1 zie je een **grote bonte specht**. Schrijf een weetje of een verhaaltje over deze vogelsoort. Je mag informatie zoeken op internet. Gebruik de verwijswwoorden *dat*, *het* en *wat* in je tekst.**Tip!**

Wil je actief zijn in de natuur? Bijvoorbeeld een wildwandeling maken of braakballen pluizen? Ga dan naar www.natuurmonumenten.nl. Klik op *Kinderen* en vervolgens op *Kinderactiviteiten*. Je kunt zoeken op plaats en op datum.